

Pestprotocol BS Windekind

Hoe we omgaan met plagen en pesten.

Pestgedrag is vervelend voor alle betrokkenen en heeft een negatieve uitwerking op het pedagogisch klimaat in school en beïnvloedt de totale ontwikkeling van kinderen negatief.

Door regels en afspraken zichtbaar te maken, kunnen kinderen en volwassenen elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Als we in het begin van het schooljaar met de kinderen praten over pesten, kunnen we de groep ook een aantal regels laten vaststellen. Deze regels vormen dan het Pestprotocol en dat kan er als volgt uitzien.

We vinden het belangrijk dat kinderen zich veilig voelen en respectvol met elkaar omgaan.

Om dit te bereiken houden we ons aan de volgende regels.

Gedragscode

- Zeg alleen aardige woorden tegen elkaar.
- Laat anderen meespelen.
- Luister goed naar de ander.
- Anders zijn is leuk.
- Probeer een ruzie uit te praten.
- Je helpt een ander.
- Kun je het samen niet oplossen, dan ga je naar de meester of juf.

Als alle regels aan bod zijn geweest krijgen de leerlingen ze ter ondertekening voorgelegd, waarna de leerkracht er ook zijn handtekening onder zet. Dit protocol is zichtbaar aanwezig in iedere klas in de vorm van een afsprakenslang.

Voor de lagere groepen zullen deze afspraken d.m.v. pictogrammen gevisualiseerd worden.

Afhankelijk wat er in een groep speelt, kunnen regels aan het protocol worden toegevoegd of weggelaten.

Als een leerkracht vaststelt dat een groep meer sociaal-emotionele vorming nodig heeft, kan dit in het lesprogramma worden ingepast.

Uitwerking Gedragscode

Voor kinderen is het prettig als de volgende gedragscode in iedere klas in het begin van het jaar weer herhaald wordt.

- Een plagerijtje?
Daar kan ik best wel tegen. Als het blijft duren, wordt het pesten.
- Als je je echt gepest voelt, vraag dan aan de pester:
"Wil je hier alsjeblieft mee stoppen, ik kan er niet meer tegen".
- Als iemand je vraagt: "Wil je hier alsjeblieft mee stoppen?"
Dan moet je stoppen.
- Gaat iemand toch door met plagen (pesten), dan kun je dit gaan zeggen aan de juf of de meester.
Dit is dan geen klikken.
- Iedereen kan pesten melden.

Betrokkenen bij het pesten.

Direct betrokkenen bij het pesten kunnen in 3 groepen worden verdeeld: de gepeste, de pester en de rest van de groep: de meelopers.

De gepeste

De kinderen die gepest worden zijn vaak de groepsleden die het minst adequaat voor zichzelf kunnen opkomen en het minst weerbaar zijn. Het kan zijn dat deze kinderen niet genoeg sociale vaardigheden hebben, zodat ze zich in bepaalde situaties onvoldoende kunnen handhaven.

Sommige slachtoffers zijn "sociaal onhandig".

Uit verlegenheid of faalangst reageren zij net verkeerd. Daardoor lijkt het wel eens of ze het zelf uitlokken.

Als we maar niet vergeten dat de gepeste het nooit zelf schuld is.

De meeste van deze kinderen hebben, of krijgen als gevolg van het pesten weinig zelfvertrouwen en een negatief zelfbeeld. Zij uiten dit door zich terug te trekken en af te sluiten. Of onaangepast gedrag te vertonen.

De pester

De pesters zijn de groepsleden die veel behoefte hebben aan invloed, macht en erbij willen horen. Doordat hun sociale vaardigheden onvoldoende ontwikkeld zijn, weten ze hun behoefte slechts via een beperkt gedragsrepertoire te verwezenlijken; te weten door zich agressief (verbaal en/of fysiek) op te stellen. Zij kiezen daarvoor de zwakkere in de groep uit. Pestgedrag komt vaak voort uit eigen onzekerheid. Pesters willen vaak hun eigen onmacht en zwakheid verbloemen. Veel pesters hebben een negatief zelfbeeld dat zij overschreeuwen met bravoure tegenover een leerling die zij als "zwakker" beschouwen.

Je zou kunnen zeggen dat zowel de pesters als de gepeste(n) onvoldoende sociale vaardigheden bezitten om zich in een groep te kunnen handhaven. Daarom heeft ook de pester hulp nodig.

De rest van de groep

De rest van de groep, de z.g. meelopers, heeft de mogelijkheid te kiezen uit verschillende reacties. Ze kan kiezen voor de kant van de pester en mee gaan doen. Ze kan het pesten negeren en aanvaarden dat er nu eenmaal altijd gepeste kinderen zijn. Ook kan ze het pesten afwijzen en opkomen voor de gepeste. Het laatste blijkt een minder vaak voorkomende reactie te zijn, omdat de angst bestaat dat ze dan zelf slachtoffer van pesten worden.

Toch is het belangrijk dat we juist dit gedrag stimuleren. Het is cruciaal om deze groep te mobiliseren.

Begeleiding

Activiteiten die in de klas gedaan worden, maken het pesten tot een bespreekbaar onderwerp. Daarmee zijn de moeilijkheden voor een individuele gepeste nog niet uit de wereld. En een pester komt daarmee alleen nog niet tot een ander gedrag. Een persoonlijk gesprek van een leerkracht met een gepeste, en een apart gesprek met een pester kan een goede eerste stap zijn. Ook wordt het gedrag van zowel de pester als de gepeste ingevuld in het journaal van ParnasSys.

Gesprekken

Een gesprek met een pester en met een gepeste heeft vooral tot doel de problemen ook op individueel niveau bespreekbaar te maken.

Een leerkracht is geen hulpverlener, maar hij geeft wel aan waar de grenzen liggen en aan de gepeste maak je duidelijk dat hij met zijn problemen bij je terecht kan en dat er gezamenlijk gezocht kan worden naar oplossingen voor die problemen. De gesprekken hebben geen therapeutisch doel.

Voorwaarden voor een individueel gesprek

- Er moet voldoende tijd zijn voor een gesprek (maak voldoende tijd op enig moment!).
- Er moet een ruimte zijn waar ongestoord gepraat kan worden.
- De leerling moet voor het gesprek begint, weten wat de bedoeling is.
- Het gesprek moet vertrouwelijk zijn.
- Soms vinden kinderen het prettiger om te praten en tegelijk wat te doen (b.v. opruimen in de klas, of samen een eindje wandelen).

Doel van het bemiddelen

- Kinderen helpen om samen hun onderlinge conflict op te lossen.
- Voorkomen dat het pesten verergert (door bijvoorbeeld wraakneming) en misschien zelfs uit de hand loopt.

Hoe begeleiden we?

De gepeste leerling

De leerling de kans geven om zijn (haar) hart te luchten en te vertellen wat hem (haar) dwars zit, als de leerling dat zelf tenminste wil vertellen.

We tonen medeleven, luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.

Met de leerling nagaan hoe de problemen in de omgang met leeftijdgenoten opgelost kunnen worden, en hoe soortgelijke problemen in de toekomst voorkomen kunnen worden.
Is pesten een terugkerend probleem, dan nemen we contact op met de ouders van pester en gepeste. Ook kunnen we nagaan of de leerling misschien andere/meer hulp nodig heeft bij het oplossen van de problemen (GGD / Sociaal Buurtteam).

De Pester

Aan de leerling duidelijk maken dat zijn/haar gedrag voor jou/school onacceptabel is; een duidelijke grens stellen.

Maar ook geven we de pester de kans om zijn/haar "verhaal" te vertellen, en als daarin problemen voorkomen, gaan we samen op zoek naar een oplossing voor de problemen.

We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.

We praten met de ouders van het kind.

We schakelen indien nodig in overleg met de ouders externe hulp in.

We laten excuses aanbieden en verwachten in de toekomst een correcte houding.

De groep

We maken, met goedvinden van de gepeste, het probleem bespreekbaar in de groep. Indien van toepassing worden meelopers nog apart aangesproken.

We bespreken met de leerlingen dat pesten nooit aanvaardbaar is en dat iedereen hier een taak in heeft.

We stimuleren de groep om stelling te nemen tegen het pesten. Pestgedrag moet altijd afgewezen worden!

Omgang van ouders met pesten (enkele tips)

Ouders gepeste leerling

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Pesten kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.
- Stimuleer uw kind om naar de leerkracht te gaan.

Ouders van pesters

- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aan doet.
- Corrigeer het ongewenste gedrag.
- Maak het kind duidelijk dat u achter de beslissing van de school staat.
- Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden.

Ouders van alle leerlingen

- Houd rekening met de gevoelens van ouders van zowel het gepeste kind als ook van de pester.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.

Meidenvenijn

Vanaf groep 5, soms al eerder, is het zichtbaar.

Subtiel bepalen meisjes de rangorde binnen de klas!

Ze klitten samen, fluisteren, nodigen niet uit voor een feestje.....

Meestal wordt dit gedrag niet benoemd als meidenvenijn, maar als 'typisch voor meisjes' of een 'leeftijd fase.'

Meidenvenijn is niet altijd zichtbaar. Ook al omdat meisjes, zolang er volwassenen in de buurt zijn, zich meestal aangepast gedragen.

Onderzoeken uit Amerika maken duidelijk dat de blikken, de briefjes, de roddels, het uitlachen, het buitensluiten, enz. diepe persoonlijke schade kunnen toebrengen.

Het is een soort relationele agressie in contrast met agressieve pesteringen (van jongens).

Hoe uit zich meidenvenijn in de praktijk?

- in een groepje samenklitten
- anderen buitensluiten
- elkaar manipuleren (met regels, kleding, eisen...)
- aantrekken – afstoten
- aardig doen, behalve tegen.....
- dreigen. Als jij met haar speelt dan ben ik je vriendin niet meer.
- elkaar negeren
- elkaar uitlachen
- elkaar in de steek laten
- aardig samen / onaardig in een groepje
- naar elkaar staren
- onderling fluisteren en daarbij naar een kind staren
- uiterlijk voorzien van ongevraagd commentaar
- briefjes doorgeven
- roddelen over elkaar
- elkaar vernederen

En dit allemaal buiten het zicht van volwassenen !

Wat te doen bij meidenvenijn ?

- oog voor meiden intimidatie
- zeggen dat het vaker voorkomt
- anti- meidenvenijn regels in pestprotocol
- vaak nieuwe groepen maken
- Verdeel verantwoordelijkheden
- Stimuleer positief leiderschap
- Zelfvertrouwen kweken
- Empathie aanleren
- Grenzen leren stellen, ik-boodschappen leren geven
- Leren voor anderen opkomen
- Tijd nemen om ruzies uit te praten.

Neem meidenvenijn serieus!

Stappenplan

Vooraf: Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er op de hoogte stellen. Het team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag i.v.m. toezicht op het plein e.d.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen.

Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen. De ouders van leerlingen van deze groep worden geïnformeerd via Isy dat pesten in de groep speelt en hoe dit wordt aangepakt. Het belang van gezamenlijkheid in aanpak school- ouders wordt benadrukt. Aan Actieve bijdrage van ouders middels gesprekken met hun kind wordt geappelleerd. Ook wordt aangegeven hoe ze gaande het traject worden geïnformeerd. Zie stap 4.

Binnen één week vindt eerste evaluatie plaats. Leerkracht zal nauwkeurig observeren. Indien blijkt dat de aanpak onvoldoende lijkt te werken, wordt besloten tot Stap 3

Stap 3

Ouders van de hoofdrolspelers in de pesterij worden individueel uitgenodigd voor een gesprek. De leerkracht legt de problematiek voor, bespreekt de rol van het betreffende kind in de problematiek, de aanpak en de inbreng van de ouders die wordt verwacht. Er vindt afstemming plaats om te komen tot een gezamenlijke aanpak. Het kind is altijd aanwezig bij dit gesprek. Dit kan leiden tot stap 4:

Stap 4

Gezamenlijk gesprek met de ouders en kinderen die de hoofdrol spelen in dit gebeuren en aanpak nog eens bespreken. Ouders zijn als educatief partner mede verantwoordelijk. Streven is te komen tot overeenstemming in de aanpak en concrete afspraken te maken.

Stap 5

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt teruggekoppeld naar de ouders. Er worden mededelingen gedaan m.b.t. de afspraken. Met de ouders wordt afgesproken dat er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden.

Deze stap zal ook worden genomen als de leerkracht de situatie als 'ernstig' inschat, zonder dat ouders melding hebben gemaakt.

Stap 6

Gesprek met pester en gepeste (leerkracht kan zelf inschatten wat het beste is: gezamenlijk of afzonderlijk). Is het gelukt om de afspraken na te komen?

Zo ja: dan de afspraken handhaven/bijstellen en een volgend gesprek over twee weken.

Zo nee: analyse opstellen, waardoor het mis is gegaan.

Leerkracht overlegt met ib-er. Er wordt een handelingsplan opgesteld voor de komende twee weken.

Team wordt hiervan op de hoogte gebracht.

Dit wordt met de ouders gecommuniceerd.

Stap 7

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen leerkracht en leerlingen. Verslag wordt uitgebracht aan ib-er. Zijn de effecten positief: dan langzamerhand afbouwen.

Zo niet: nieuw handelingsplan opstellen, waarbij eventueel ook externe deskundigheid ingeschakeld kan worden.

Opmerkingen:

1 Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht vastgelegd in de klassenmap.

2 Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen.

3. Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld: de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk (Sociaal Buurtteam).

Er wordt besloten om een stap 8 te ondernemen:

Stap 8

Gesprek met alle ouders uit de groep over het pestprobleem in de groep. Dit met name als er sprake is van een grote zwijgende groep onder de klasgenoten die niet op het pestgedrag reageert of durft te reageren.

Dit gesprek wordt geleid door een directielid of intern begeleider. De leerkracht(en) van de groep zijn op deze avond aanwezig.

Doel: informatieverstrekking en wat kunnen ouders doen om het gedrag te beïnvloeden? Er zal ook gestimuleerd worden dat ouders onderling contact zoeken.

In het uiterste geval kunnen in goed overleg met alle partijen (leerkracht, team, ouders, ib-er en directie) nog twee stappen gezet worden:

Stap 9

Een leerling (pester of gepeste) wordt tijdelijk in een andere groep geplaatst. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Stap 10

De pester wordt geschorst voor maximaal vijf dagen.

Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingsprocedure voor de pester(s) in gang kan worden gezet.